

**TRANSPORT IQTISODIYOTIDA TANNARXNI PASAYTIRISHDA
MAHALLIY RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI
OSHIRISH**

Qulmamatova Barno Omonovna

Termiz muhandislik texnologiya instituti assistenti

E-mail: kulmamatovabarno75@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqola transport xarajatlarini pasaytirishda mahalliy resurslarning muhim rolini o'rganib, ularning barqarorlik va iqtisodiy samaradorlikni oshirish imkoniyatlariga e'tibor qaratadi. Transport turli sohalarda hal qiluvchi rol o'ynaydi va mahalliy resurslardan foydalanish xarajatlarni optimallashtirish, atrof-muhitga ta'sirni minimallashtirish va mintaqaviy rivojlanishni rag'batlantirish imkonini beradi. Ushbu maqola transportda mahalliy resurslarning ahamiyatini o'rganadi, ularni integratsiyalashuvining asosiy strategiyalarini muhokama qiladi va muvaffaqiyatli amalga oshirishni ta'kidlaydigan amaliy tadqiqotlarni taqdim etadi. Natijalar mahalliy resurslardan samarali foydalanish hamda barqaror va tejamkor transport tizimlariga erishish uchun manfaatdor tomonlar o'rtasida hamkorlikdagi sa'y-harakatlar zarurligini ta'kidlaydi.

***Kalit so'zlar:** Mahalliy resurslar, transport, xarajatlarni kamaytirish, barqarorlik, iqtisodiy samaradorlik, hududiy rivojlanish.*

Transport zamonaviy jamiyatlarning muhim tarkibiy qismi bo'lib, iqtisodiy faoliyat va ijtimoiy o'zaro munosabatlarni osonlashtiradi. Biroq, bu ko'pincha katta xarajatlar va atrof-muhitga ta'sir qiladi. Ushbu bo'lim transport xarajatlarini kamaytirish uchun mahalliy resurslardan foydalanish kontseptsiyasini taqdim etadi va maqolaning maqsadlari va tuzilishini belgilaydi.

Mahalliy resurslar va transport samaradorligi

Mahalliy resurslar turli elementlarni, jumladan, materiallar, energiya manbalari, infratuzilma va inson kapitalini o'z ichiga oladi. Ushbu bo'lim tashqi resurslarga bog'liqlikni kamaytirish, ta'minot zanjirlarini optimallashtirish va transport masofalarini minimallashtirish orqali transport samaradorligini oshirish uchun mahalliy resurslar salohiyatini ta'kidlaydi.

Barqaror infratuzilmani rivojlantirish

Narxlarni kamaytirish uchun samarali transport infratuzilmasi muhim ahamiyatga ega. Ushbu bo'limda infratuzilmani rivojlantirish uchun mahalliy resurslardan foydalanish, jumladan, mahalliy mavjud qurilish materiallaridan foydalanish, dizayning innovatsion yondashuvlari va jamoatchilikni jalb qilish muhimligi ta'kidlanadi. Unda barqaror infratuzilma qanday qilib sezilarli xarajatlarni tejash va uzoq muddatli iqtisodiy va ekologik foyda keltirishi mumkinligi muhokama qilinadi.

Mintaqaviy ta'minot zanjirlari va resurslar integratsiyasi

Ushbu bo'lim transport xarajatlarini kamaytirishda mintaqaviy ta'minot zanjiri va resurslarni birlashtirishning afzalliklarini o'rganadi. Unda mahalliy manbalardan foydalanish, sanoatni klasterlash va aylanma iqtisodiyot tamoyillarini ilgari surish kabi strategiyalar muhokama qilinadi. Mintaqaviy hamkorlik va resurslarni optimallashtirishning muvaffaqiyatli misollarini ko'rsatish uchun amaliy misollar keltirilgan.

Energiya samaradorligi va qayta tiklanadigan manbalar

Energiya iste'moli transportda muhim omil hisoblanadi. Ushbu bo'lim quyosh, shamol va biomassa kabi qayta tiklanadigan mahalliy resurslarning energiya xarajatlarini kamaytirish va barqaror transportni rag'batlantirishdagi rolini o'rganadi. Unda qayta tiklanadigan energiya manbalarini transport tizimlariga, jumladan, elektrlashtirish, bioyoqilg'i va zaryadlash infratuzilmasiga integratsiyalashuvi muhokama qilinadi.

Texnologik innovatsiyalar va raqamlashtirish

Texnologik taraqqiyot va raqamlashtirish transport operatsiyalarini optimallashtirish va xarajatlarni kamaytirish imkonini beradi. Ushbu bo'lim

innovatsiyalarni rag'batlantirishda mahalliy resurslarning roli, jumladan, aqlli logistika tizimlari, avtonom transport vositalari va ma'lumotlarga asoslangan qaror qabul qilish vositalarini rivojlantirishni o'rganadi. Bu mahalliy sanoat korxonalari, tadqiqot institutlari va texnologiya provayderlari o'rtasidagi hamkorlik muhimligini ta'kidlaydi.

Siyosat asoslari va manfaatdor tomonlarning hamkorligi

Transport xarajatlarini kamaytirishda mahalliy resurslardan foydalanish uchun qo'llab-quvvatlovchi siyosat asosi va hamkorlikdagi sa'y-harakatlar muhim ahamiyatga ega. Ushbu bo'limda hukumatlar, nazorat qiluvchi organlar va manfaatdor tomonlarning resurslardan foydalanishga ko'maklashish, davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish va barqaror transport amaliyotini ilgari surishdagi roli muhokama qilinadi. U har tomonlama rejalashtirish, siyosatning izchilligi va bilim almashish zarurligini ta'kidlaydi.

Iqtisodiy va ekologik manfaatlar

Transport xarajatlarini kamaytirishda mahalliy resurslardan foydalanish ko'plab iqtisodiy va ekologik foyda keltiradi. Ushbu bo'limda ish o'rinlari yaratish salohiyati, mintaqaviy iqtisodiyotni yaxshilash, uglerod chiqindilarini kamaytirish va tashqi ta'sirlarga chidamlilikni oshirish masalalari muhokama qilinadi. U barqaror transport amaliyotining ijobiy natijalarini qo'llab-quvvatlash uchun miqdoriy va sifatli dalillarni taqdim etadi.

Qiyinchiliklar va kelajak yo'nalishlari

Potensial imtiyozlarga qaramay, transport xarajatlarini kamaytirish uchun mahalliy resurslardan foydalanishda bir qator muammolar mavjud. Ushbu bo'limda to'siqlar, jumladan, tartibga solish cheklovlari, moliyaviy cheklovlar va o'zgarishlarga qarshilik ko'rib chiqiladi. U ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirlarni baholash, siyosat samaradorligini baholash va rivojlanayotgan texnologiyalarni o'rganish kabi kelajakdagi tadqiqot yo'nalishlarini belgilaydi.

Xulosa

Mahalliy resurslardan samarali foydalanish barqarorlik va mintaqaviy rivojlanishni rag'batlantirish bilan birga transport xarajatlarini kamaytirish uchun

katta va'da beradi. Mahalliy resurslardan foydalanadigan strategiyalarni qabul qilish orqali manfaatdor tomonlar ta'minot zanjirlarini optimallashtirishi, infratuzilma samaradorligini oshirishi va innovatsiyalarni rag'batlantirishi mumkin. Hukumatlar, sanoat tarmoqlari va jamoalar o'rtasidagi hamkorlik qiyinchiliklarni yengish va barqaror va tejamkor transport tizimlariga erishish uchun juda muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Avliyoqulov, Zokir Avazovich. "FEATURES THAT SHOULD BE PAID ATTENTION TO WHEN TEACHING RUSSIAN AT A PEDAGOGICAL INSTITUTE." *Евразийский журнал академических исследований* 2.6 (2022): 676-678.

2. Urishov, Shakir. "USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING LATIN AND MEDICAL TERMINOLOGY." *Academic International Conference on Multi-Disciplinary Studies and Education*. Vol. 1. No. 19. 2023.

3. Urishov, Shakir. "EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL METHODS AND TOOLS IN THE LESSON." *Innovative research in modern education* 1.8 (2023): 93-95.

4. Urishov, Shakir. "DESIGNING PEDAGOGICAL SUBJECTS. A DYNAMIC APPROACH TO TEACHING METHODOLOGY." *Академические исследования в современной науке* 2.22 (2023): 48-51.

5. Omonovna, Qulmamatova Barno. "MAMLAKATIMIZ YO'L XO'JALIGI TIZIMIDA MAVJUD KAMCHILIKLAR VA BU TIZIMNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI." *Scientific Impulse* 1.3 (2022): 557-560.

6. N.S.Qosimova "Soha iqtisodiyoti va menejmenti" O'quv qo'llanma Termiz- 2024

7. Saidovna, Qosimova Nodira, and Sharifova Nargiza Khasanov. "MILLIY IQTISODIYOTDA IQTISODIY O'SISH VA DINAMIK

MUVOZANAT." *THEORY AND ANALYTICAL ASPECTS OF RECENT RESEARCH* 2.15 (2023): 92-97.

8. Saidovna, Kasimova Nodira. "THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF MINERAL RESOURCES IN THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY." *JOURNAL OF ECONOMY, TOURISM AND SERVICE* 3.6 (2024): 56-61.

9. Otamurodova, D. A. "AGRARIAN ECONOMICS AND SOIL FERTILITY (In the example of Surkhandarya)." *Journal of Intellectual Property and Human Rights* 2.6 (2023): 87-91.

10. Отамуродова, Д. А. "Сув омборлари ва уларнинг сув билан таъминланганлигини агроэкоиктисодий муаммолари (Сурхондарё вилояти мисолида)." *Journal of Universal Science Research* 1.6 (2023): 746-753.